

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДАЛЬШОГО СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Пікуль Д.І., магістрант,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Згідно з пунктом 3 НП(С)БО 1 – «Загальні вимоги до фінансової звітності» облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Метод бухгалтерського обліку як наука склався понад 500 років тому, і ніякий суспільно-економічний лад, як показує практика, не може його змінити. Зміни відбуваються тільки в технічному й організаційному планах. Вони спрямовані на більш раціональне й ефективне використання методу. У зв'язку з цим міжнародні стандарти передбачають не сукупність методів і способів ведення бухгалтерського обліку, а принципів і правил організацій і технологічної основи реалізації способів обліку.

Саме тому облікова політика підприємства являє собою сукупність принципів і правил (варіантів) організації і технології реалізації способів (методу) бухгалтерського обліку на підприємстві з метою формування максимально оперативної, повної, об'єктивної і достовірної фінансової й управлінської інформації підприємства.

Організація бухгалтерського обліку в кожному підприємстві розпочинається із розробки облікової політики, положення якої фіксуються у відповідному наказі. Наказ про облікову політику для підприємства має стати одним з основних документів, після законів, постанов, інструкцій та стандартів, що регулюють ведення управлінського обліку.

Вимогами до формування облікової політики підприємства є: законність, адекватність, гласність, ефективність та єдність. Кожен із зазначених принципів забезпечує формування цілісного ефективного механізму функціонування облікової політики на всіх рівнях.²

Облікова політика повинна розроблятися кожним підприємством, що зареєстроване у встановленому законодавством порядку. Її формування воно організує самостійно, однак ступінь

*Науковий керівник – Колалісць Н.О., к.е.н.

свободи обмежений державною регламентацією бухгалтерського обліку, яка визначена переліком методик і облікових процедур. Це полягає у можливості вибору конкретних способів оцінки основних засобів та оборотних активів, вибору способів калькуляції, переліку бухгалтерських рахунків тощо. Іноді нормативні документи взагалі не містять конкретних рекомендацій щодо правил обліку окремих фактів господарського життя. Якщо система не встановлює спосіб ведення бухгалтерського обліку з конкретного питання, то при формуванні облікової політики підприємство самостійно розробляє відповідний спосіб, виходячи з діючих положень.

Облікова політика може істотно відрізнятись на різних підприємствах. Вона повинна формуватись на основі сукупності основних принципів і правил, вибір яких вимагає проведення системного аналізу й обліку таких факторів:

1) форма власності й організаційно-правовий статус підприємства (державне, приватне, акціонерне товариство тощо); галузева приналежність та вид діяльності (промисловість, будівництво, торгівля, сільське господарство тощо); організаційна структура управління і наявність структурних підрозділів; розміри (масштаби діяльності, обсяги продаж, чисельність персоналу й т. ін.);

2) поточні і довгострокові цілі підприємництва, наявність чітко сформульованої стратегії фінансово-господарського розвитку (залучення додаткових фінансових ресурсів, зміцнення конкурентних позицій на ринку, здійснення інвестиційних програм, підвищення котирувань акцій, можливість самостійних дій з питань ціноутворення);

3) особливості діяльності – виробничої (технологічна структура, споживані ресурси), комерційної (організація постачання і збуту, системи і форми розрахунків, взаємини з покупцями), фінансової (взаємини з банками й іншими фінансовими інститутами, податковою системою), управлінської (структура, незалежність від власників, звітність перед ними, рівень технічного забезпечення, у тому числі комп'ютерною технікою);

4) кадрове забезпечення – рівень кваліфікації персоналу (досвід, навички, ступінь розуміння задачі, що стоять перед ним, та проблем, здатність їх вирішувати); система матеріального заохочення ефективної роботи працівників підприємства і матеріальної відповідальності за покладені обов'язки;

5) господарська ситуація – розвиненість інфраструктури ринку, стан господарського, податкового, бухгалтерського законодавства, сприятливість інвестиційного клімату;

6) наявність технічного оснащення функцій управління (забезпечення ЕОМ, засобами оргтехніки, програмними засобами);

7) наявність ефективної системи інформаційного забезпечення підприємства (за всіма необхідними для підприємства напрямками).

Облікова політика визначає ідеологію економіки підприємства на тривалій період, сприяє посиленню обліково-аналітичних функцій в управлінні підприємством, дає змогу оперативно реагувати на зміни, що відбуваються у виробничому процесі, ефективно пристосовувати виробничу систему до умов зовнішнього середовища, знизити економічний ризик і добитися успіхів в конкурентній боротьбі.

Облікова політика відіграє важливу роль як інструмент подальшого стабільного розвитку підприємств. Від того, як підприємство зорієнтує власну систему управління в складній економічній ситуації, яка визначається структурами зовнішнього середовища, яку лінію її поведінки воно обере, будуть залежати реальні економічні результати.

Отже, облікова політика – одне із найважливіших питань організації бухгалтерського обліку, від розробки і здійснення якого у вирішальній мірі залежить ефективність управління, якість обліку, його контрольні функції, достовірність бухгалтерської звітності та правильність визначення фінансового результату діяльності підприємства.

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АПК

Рибочкіна Т.Ю., студент,
Харківський національний технічний університет
сізького господарства імені Петра Василенка*

Сучасний агропромисловий комплекс є важливим сектором економіки України. У ньому зосереджена майже третина основних виробничих фондів, працює четверта частина населення, зайнятого у національній економіці, виробляється понад 23 % валового

* Науковий керівник – Красноруцький О.О., д.е.н, професор